

## HOOFDSTUK 1.

### Historische schildering van het esoterische Christendom

Er is een tijd geweest dat de mensen direct konden samen spreken met de goden. De menselijke hoofden waren toen nog niet afgerond en gesloten van boven, wat eruit zag als waren het ontvouwen bloemen, waardoor zij open stonden voor de geestelijke wereld. Hier vanuit werden zij ook geleid, en zij waren toen bij lange na nog niet zo wakker als tegenwoordig; liepen meer rond in een droomgelijke toestand, waarin zij ook van alles in zich en om zich heen als in een droom beleefden. Ook waren hun fysieke lichamen nog niet zo verhard als tegenwoordig. Daarom zijn er geen resten van deze mensen gevonden. Zij leefden op een continent dat in lag tussen het Europa en Noord Amerika, genaamd Atlantis, in de huidige Atlantische Oceaan (onder andere Plato maakt nog gewag van dit continent en wat erop geleerd werd). Dit continent bestond uit een aantal eilanden. Door waterrampen is het ten onder gegaan (wat in de legende van verschillende oude volken bekend is gebeven als de grote zondvloed), en de mensen die dat aan zagen komen ofwel dit overleefden, zijn groepsgewijze weggetrokken. Er zijn twee stromen van mensen oostwaarts getrokken, richting Gobiwoestijn en de Himalaya; een stroom mensen volgde een meer zuidelijke route over Noord Afrika en Zuid Europa, een andere stroom mensen een meer noordelijke via Noord en Midden Europa. Een andere stroom mensen trok vanuit Atlantis naar het Westen, en vormde de oorspronkelijke bevolking van Amerika, de Indianen. Op hun trek naar het oosten en westen bleven telkens groepen mensen, stammen en volkeren achter om zich daar te vestigen; deze namen de hen begeleidende goden met zich mee en bouwden op hun verblijfsplaats tempels om deze te vereren en met hen te blijven communiceren.

Parallel aan deze uittocht ging een ontwikkeling gepaard in het bewustzijn van de mensen; zij werden meer zelfstandig van de godenwereld, en geleidelijk aan sloten zich ook hun hoofden, zodat deze afgerond in zichzelf werden. Nu nog is hiervan een laatste rest overgebleven in de openingen bovenop de schedel van pasgeborenen, de zogenaamde fontanellen. Deze groeien dicht binnen een jaar, zodat de schedel dan geheel afgesloten is van de kosmos en de daarin levende en werkende wezens. Met dat de mens Dover werd voor de influisteringen van de hen begeleidende goden, konden zij dus ook niet zo goed meer verstaan wat deze goden voor en van hen wilden. Daardoor moesten er mensen vrijgemaakt worden van de verplichtingen binnen de samenlevingsverbanden waarin zij stonden, om zich innerlijk zodanig te kunnen ontwikkelen, dat zij weer contact met deze inspirerende goden konden onderhouden. Zij moesten ingewijd worden om deel te hebben aan de geestelijke wereld. Dat was een weg van scholing en innerlijke omvorming, zodat de zielen-geestesorganen die ieder sluimerend in zich heeft, als zintuigorganen in de hogere werelden werden geopend. Deze ingewijden, die

priesters waren van de hen inspirerende god (vaak waren zij ook koning over het volk), brachten in de tempels over wat zij van de goden hadden vernomen. Ook leidden zij andere mensen op om een inwijdingsweg te gaan. De tempels werden zo naast wijding-plaatsen ook tot leerscholen over de geestelijke wereld; zij groeiden uit tot wat wordt genoemd mysterieplaatsen. Elk volk had haar eigen mysterieplaatsen, overeenkomstig haar aard en opdracht; veelal was deze verbonden aan een specifieke planeetsfeer, en had eigen inwijdingsmethoden en wetenswaardigheden. Vanuit de mysterieplaatsen werd elke geleiding van de maatschappij van dat volk geregeld; ook elk beroep ging gepaard met een bepaalde wijze van inwijding. De mysterieplaatsen waren de cultuurcentra van de oude tijd, van waaruit de samenleving werd geleid, en de priester-ingewijde gaf de wil van de goden door. De mensen leefden veelal in groepen, families, stamverband; zij waren nog niet toe aan het nemen van individuele besluiten en verantwoordelijkheden; alles was voor en met de groep waarin zij verkeerden. Elke groep van mensen werd geleid door een groepswezen; een engel uit de orde van Aartsengelen. De mensen waren nog niet individueel ontwaakt.

Elk van de drie hoofdstromingen uit het oude Atlantis liet mysterieplaatsen achter waarin elk een specifieke verhouding tot de wereld en de kosmos had. Zo was de noordelijke stroming die naar het oosten trok, vooral gericht op wat er leefde in de kosmos om de mensen heen; de zuidelijke ook wel, maar die verbond dit meer met de binnenwereld van de mensen. De westelijke stroom die naar Amerika trok was geheel open voor het aloverkoepelende verband van de kosmos, en men kende er dientengevolge ook maar één grote God, welke andere geesten als knechten had. Voor de goede beschouwer is elk volk gaan wonen op de plaats waar zijn specifieke planeetsfeer het sterkste werkt. Dit omdat de volkeren op Atlantis gegroepeerd waren naar elk van de zeven planetaire mysterieplaatsen, die zijn eigen mensen aantrok. Zo zijn de zwarte volkeren van Afrika (die al eerder uit Atlantis vertrokken) geïnspireerd door Mercurius, die het levenslichaam met zijn ritmiek aanlegt in ons. De Zuidoost Aziatische en Australische volkeren hebben veel met de Venuskwaliteiten van doen; bijvoorbeeld de Australische Aboriginals spelen zich in trance met hun didgereedoo's die een laag gebrom voortbrengen als was men in de lymfestroom. Venus legt in ons het zielenlichaam aan, dat zijn basis heeft in lymfe en nierproces. De Mongoolse en Turanische volkeren (bijvoorbeeld de Turken) bevolken de streek van zuidoost Siberië tot aan de Russische Krim, alwaar de Marskwaliteiten het sterkst zijn. Voor ons is deze impuls het meest bekend door Attila de Hun en veel later Djengiz Kahn met hun woeste horden. Mars werkt door ons galproces impulserend in onze daden. De Europese volkeren van Germanen en Slaven hebben de plek opgezocht waar de Jupiterkrachten het sterkst werken, en onze huidige cultuur is een echte denkcultuur, wat door Jupiter via ons leverproces wordt bewerkstelligd. De

Indiaanse volkeren zochten in Amerika de krachten van Saturnus op, die de geest van ons bemiddelt tot in het fysieke lichaam, werkend via het miltproces en de bloedvorming. De Indianen drukken hun gevoelens en geestinhouden uit door middel van ritmische dansen in hun fysieke lichamen. De Arabische volkeren en aanverwante Joden hebben het Midden Oosten als centrum opgezocht vanwaar de maan het sterkste inwerkt op gemoed en beeldend vermogen (de maan bewerkstelligt de spiegeling van gevoelens en gedachten aan de hersenen). De mohammedanen hebben de maansikkel als symbool verheven, en de Joden zijn tijdenlang geleid door de Vormgeest van de maan, Yahweh of Jehovah. Daarna werden zij geleid door de Aartsengel van de zon, Michaël, die de komst van Christus, de zonnegod, voorbereidde; het Midden Oosten is dus ook de plaats van inwerking van de zon. Het wordt vaak het centrum van de aarde genoemd.

De grote uittochten uit Atlantis vonden plaats tot ruim tienduizend jaar voor onze jaartelling, en rond het jaar nul was de ontwikkeling zo ver gevorderd, dat de mensen waren geëmancipeerd van de goden. De oude mysterieplaatsen waren veelal vervallen, zodat niet meer de juiste informatie uit de godenwereld toestroomde om goede aanwijzingen voor de inrichting van de samenleving te kunnen ontvangen (dat gebeurde bij het ene volk eerder dan bij het andere, maar dit was de globale tendens). De komst van Christus op aarde heeft de mogelijkheid gebracht dat de mensen stap voor stap weer de ontwikkeling terug naar de godenwereld zullen kunnen maken; en wel door twee belangrijke daden die Zijn leven kenmerken, en een derde gebeurtenis die zich in en aan Hem voltrok.

Ten eerste heeft Hij met Zijn komst het individuele geestelijke wezen van ieder mens op aarde gebracht door de mensen daarin voor te gaan. Dit geestelijke wezen is dat waartegen ieder mens 'ik' zegt (een opgroeiend kind begint pas rond zijn derde levensjaar 'ik' tegen zichzelf te zeggen; ervoor is dat nog niet in hem). Duizend jaar voor Zijn komst had Hij zich al aan Mozes geopenbaard in een brandend braambosje als "Ik ben de IK BEN"<sup>1</sup>. Met Christus' menswording bracht Hij dit mensen-ik op aarde.

De tweede grote daad die Hij verrichtte is door Zijn ontwikkelingsgang, kruisiging en opstanding dat wat in de mysterieplaatsen de treden van inwijding waren, en absoluut geheim werden gehouden voor de buitenwereld (daarop stond zelfs de doodstraf), stap voor stap te openbaren. Hierdoor kan ieder mens die als individuele geest (mogelijk door het op aarde komen van zijn ik) een individueel lot wil affopen, sindsdien door het leven heen een inwijding maken die hem uiteindelijk, bij voldoende loutering en omvorming van zijn ziel, tot de geestwereld terug kan voeren. Deze zeven stappen waren<sup>2</sup>:

- De voetwassing
- De geseling
- De bespotting en doornenkroning
- De kruisiging

-De mystieke dood, doorgang door de hellewereld en het scheuren van het voorhang

-Opstanding, verbinding van het kleine ik met het kosmische hoger of wereld-ik op aarde

-Hemelvaart; opname in de geestelijke wereld.

- Met de voetwassing maakte Christus enerzijds zijn leerlingen bewust dat het normaal in de ontwikkeling is dat het hogere op het lagere groeit, zoals dier en mens enkel kunnen gedijen door planten als voedsel tot zich te nemen; zo ook in de menselijke natuur, waarin ziel en geest enkel kunnen gedijen wanneer er een gezond leven in zijn fysieke lichaam heerst, welks levenskrachten beide hogere wezensdelen (ziel en geest) voor hun ontwikkeling nodig hebben (met name Petrus wordt zich dit bewust, wanneer hij aanvankelijk niet wil toestaan dat Christus zijn voeten wast). Om deze hogere vermogens te ontwikkelen en daarmee de gehele ontwikkeling voort te kunnen zetten, te stimuleren, moet het hogere zich echter in dienst stellen van het lagere, zodat dit ook op kan klimmen en de hele kosmische ontwikkeling door de mens heen verder volmaakt zal kunnen worden. Dit is het eerste wat ieder mens zich gewaar kan worden wanneer hij even uit de stroom der gebeurtenissen stapt om zijn levensloop tot dan aan toe te kunnen overzien, en ervaren kan dat hij veelal is gedragen door andere mensen ofwel door omstandigheden, welke zich ten dienste hebben gesteld aan zijn ontwikkeling. Daaruit kan een gevoel van dankbaarheid ontstaan voor alles wat ontwikkeling mogelijk maakt, en het besluit rijpen om iets terug te schenken aan de dragende omgeving.

Anderzijds bewerkstelligde Christus door deze daad dat de voeten van Zijn leerlingen zodanig rein waren dat zij goed konden aanvoelen waar hun persoonlijke lot hen zou leiden, opdat zij zouden kunnen ontwikkelen wat voor hen was voorbestemd.

- De geseling kan ieder mens ervaren die heeft besloten om niet dat uit te voeren wat de omgeving waarin hij geplaatst is van hem vraagt, maar juist dat wat hij in zijn wezen als wilsimpulsen en ideaalbestrevingen voelt opwellen. Wanneer men aldus uit de stroom waarin men geplaatst is stapt, en iets eigens ontwikkelen wil, is het eerste wat je kan overkomen dat anderen je gaan be- ofwel veroordelen, en op je in gaan praten, je voornemen uit je hoofd trachten te praten. Ook straffen en martelen komt nog veelvuldig voor. Dit wordt waargenomen met het zintuig waarmee we het leven kunnen ervaren, wat zich uit in gevoelens van lust, onlust en pijnsensaties; het kan in de ziel worden ervaren als een pijnlijke geseling, en hieruit kan standvastigheid in het gestelde doel worden geleerd als deugd. Doordat je een morele keuze maakt, word je direct aan andermans normen en waarden getoetst, want je voldoet niet meer aan die van hen. Een wilsbesluit hangt dus samen met moraliteit.

- De doornenkroning is een volgende stap, wanneer anderen de individuele

bestreving, die men zelf als zeer dierbaar ervaart, als bedreiging gaan ervaren en trachten deze bespottelijk te maken. Men is dan geheel alleen en moet trachten rechttop te blijven staan in deze beledigende bejegening. Hieruit kan men dan leren te vergeven.

- De kruisiging hangt samen met het opnemen van het persoonlijke lot, wat voor gevolgen dat ook zal kunnen hebben. Christus vraagt in de nacht voor de kruisiging, op de Olijfberg, drie maal of de wrange beker aan Hem voorbij mag gaan, zodat Hij niet gekruisigd zal hoeven te worden. Daarin ligt een moment van grote vertwijfeling, en vooral van twijfel of het wel het juiste is om te doen. Hierin ligt ook het moment van vrijheid; Hij moet zelf in vrijheid tot de kruisdood beslissen. Dit omdat Hij daarna ook de opstanding kan bewerkstelligen, en daarmee de ban van de dood overwinnen. Zo ook voor ieder mens die de consequenties van zijn lot in vrijheid moet leren aanvaarden, ongeacht waar dit hem toe kan leiden, en veelal wat hij zich ervoor moet ontzeggen en offeren. Zo kan niemand alles tegelijk ontwikkelen, en dient in leven en beroep die keuzes te maken, die het dichtste bij zijn individuele lot en de daarmee samenhangende te ontwikkelen zieleneigenschappen en vaardigheden staan. Dit is een trede waar-door men tot in de daad op zijn morele keuzes wordt aangesproken. Men moet leren doen vanuit wat men heeft bedacht en overwogen als zijnde goed en juist.

- De mystieke dood hangt samen met Christus' sterven aan het kruis en de verduistering van het licht op dat moment, waardoor allerlei duistere hellewezens op de aarde gingen huishouden en de duisternis leek te overwinnen. In deze diepste duisternis scheurde door de ontstane stormen het voorhang van de tempel, en openbaarde de meest gewijde ruimte, het heiligste der heilige; het gebied waar de hogepriester slechts eenmaal per jaar mocht komen om met God te communiceren. Gespiegeld in het leven van de mensen worden hiermee momenten geschilderd waarin men in de hoogste nood verkeert en alles zich omheen lijkt af te sluiten en in te snoeren, waardoor men lijkt afstand te moeten nemen van alles wat dierbaar is om dat te kunnen redden waarvoor men streeft (dat is een veel voorkomend motief in sprookjes). Als de duisternis het diepste is, kan ineens de sluier van deze vertroebeling scheuren, en kan men een diep inzicht krijgen in de hogere samenhangen waarin men geplaatst is; men kijkt met deze samenhangen direct in de hogere werelden, waarin de oorzaken van de aardse verwickelingen liggen, en krijgt daarmee ook meteen de handvatten om uit die verduistering te komen en deze ten goede om te vormen. Hiermee wordt de eigenlijke inwijding aangegeven, die ieder op zijn eigen niveau in het leven mee kan maken, mits hij daar open voor wil staan. Het geeft mogelijkheden om lotsamenhangen en karma te doorzien.

- De opstanding en verbinding met de aarde is dat waarmee Christus in drie dagen Zijn aardse fysieke lichaam heeft omgevormd tot dat wat de mens in de toekomst ooit zal kunnen worden, namelijk een hoge geest (een Tijdgeest of Aeon) die het fysieke lichaam dusdanig heeft omgevormd dat hij er vanuit scheppend in de wereld bezig kan zijn. Door de opstanding is Christus heersen-

de geest over de aarde geworden, en kan Hij in het lot van de mensen bevrijding en omvorming bewerkstelligen (dit omdat Hij zonder persoonlijk karma te hebben gehad -Hij werd als onschuldige gekruisigd, op vrijwillige basis- toch karma op zich heeft geladen, waardoor Hij de mogelijkheid heeft geschapen tot bevrijding van dat karma voor ieder mens). Door Zijn opstanding heeft Hij het op de zon achtergebleven hogere Ik, Zijn hogere geestwezen, met Zijn lagere aarde- ofwel mensen-ik verbonden. Daardoor heeft sindsdien ieder afzonderlijk mens de mogelijkheid om uit zijn 'ik', zijn geestkiem, ooit een volwaardige geest te laten groeien. Daarmee werd ook het weten van de gehele kosmos in samenhang met de ontwikkelingen op aarde, welke doordat de mysterieplaatsen waren vervallen, nergens meer zuiver bekend was, weer op aarde gebracht. Daarnaast werd door Christus, omdat Hij vanaf de zon de ontwikkeling van onze kosmos had geleid, en deze ontwikkeling nu voortzette op de aarde, onze planeet sindsdien tot het centrum van ons zonnestelsel, van onze kosmos, in plaats van de zon die het tot dan toe was. Wanneer een mens vanuit zijn idealen op aarde werkt en doet, vormt hij in het klein mede de aarde om en bewerkstelligt, ieder op zijn eigen niveau, dat de aarde ontwikkelt, en daarmee hijzelf doordat hij zich vaardigheden eigen maakt, tot een hogere wereld. Christus had deze samenhang van Hemzelf als heer van de aarde en de mogelijkheid van omvorming door dat wat leeft in het bloed, al aan Zijn discipelen voorgehouden door hen tijdens het heilige avondmaal uit de beker de wijn te laten drinken, zeggende dat dit Zijn bloed was, en het brood laten eten, zeggende dat dit Zijn lichaam was, dus de aarde die het voortbracht.

- De Hemelvaart is de laatste mysteriedaad van Christus die Hij geopenbaard heeft. Daarmee is Hij de mensen voorgegaan, om, zoals Hij zei, aan ieder een plaats te bereiden in de geestelijke wereld. Daar kon toen nog niemand komen, omdat de omstandigheden er nog niet toe waren – die wilde Christus juist gaan voorbereiden-, maar Hij beloofde de Trooster, ofwel de Heilige Geest naar de mensen te zenden, zodat die Hem in Zijn rijk zouden kunnen zien (maar er nog niet komen). Nu is het zo dat ieder mens op aarde door zijn lot af te lopen en zich daaraan te scholen door zijn ziel en hele wezen te louteren en om te vormen, hogere gaven in zich kan ontwikkelen. Na afloop van ieder aardeleven stromen deze hogere gaven toe aan de kiem van het hogere ik dat ieder mens heeft, en wel op de zon, daar achtergehouden en behoed door het allerhoogste Ik van Christus, opdat het niet ten prooi zal vallen aan het op aarde heersende boze. Na elk aardeleven stijgt dus dit kostbaarste deel van ieder mens, de op aarde ontwikkelde kiem van het hogere ik, op naar de hemel, maakt een Hemelvaart mee, om voor zichzelf een plaats in de geestelijke wereld te bereiden, in samenwerking met Christus. Dit gaat geheel buiten het dagelijkse bewustzijn om, en daarom kunnen we hier nauwelijks iets van weten. Hooguit kunnen we dit in stemmingen aanvoelen wanneer we daden verrichten die in overeenstemming zijn met dat hogere ik. Wanneer iemand echter een volledige

inwijdingsweg gaat, kan hij wel meekomen in die hogere geesteswereld, in de hemel, en hierin aanschouwen wat daar gebeurt, of zelfs scheppend mee gaan werken op bewuste wijze om de vervolmaking van de aarde en terugvoering hiervan tot in het geestelijke, te bewerkstelligen. Alles wat men veredelt en vergeestelijkt in zijn leven en wezen, bewerkstelligt zogezegd een soort Hemelvaart; en na de dood helpen alle goede daden en verworvenheden iemand hoger de hemel in, als een soort Jakobs ladder.

En hiermee komen we aan de derde daad waarin Christus nauw betrokken was. Het gaat hier om het geheim van de Graal (van het Romeinse woord *gradalis* = stap voor stap, namelijk openbaring en ontwikkeling). In voorchristelijke tijden was er een engelwezen dat zich met de aardeduïsternis verbond en hier een structuur van levenskrachten schiep en onderhield, dat door meerdere ingewijde mensen als hulsel kon worden gebruikt om helderziende waar te nemen. Zo komt aan Abraham, nadat hij de Palestijnse volken heeft verslagen en heerser over dat land werd, al duizend jaren voor Christus' komst, de ingewijde Melchizedek tegemoet, dienaar van de hoogste God; dit is niemand anders dan de weergekeerde Adam<sup>3</sup>. Deze brengt hem brood en wijn, als verkondiging dat later Christus zich als heerser en verlosser aan de aarde zal willen schenken, en zo de zondeval zal kunnen omkeren. De Joodse Torah echter beschrijft dat het Sem is, zoon van Noach, die voor Abraham verschijnt. Het gaat hier blijkbaar om een individu dat zich bedient van een levende structuur, een levenslichaam van een ander, dat bewaard is (de hier beschreven ontmoeting speelt zich af lang na de uittocht van Noach uit Atlantis). Nu heeft iedereen zo'n levenslichaam, dat tussen ziel en geest enerzijds, en het fysieke lichaam anderzijds weeft en de vormen en levenskrachten tot dat fysieke lichaam onderhoudt. Maar bij een groot mens, een heilige of ingewijde, blijft zo'n structuur van levenskrachten, zo'n vormkrachten-lichaam lang bewaard, en kan zelfs door bepaalde handelingen geconserveerd worden, lang nadat het individu dat het gevormd heeft, is overleden. Iets dergelijks gebeurt wanneer men uit hartkrachten een bepaalde heilige aanroept en vereert: diens levenslichaam wordt dan werkzaam vanuit de erin wevende liefdeskrachten.

Dit geconserveerde levenslichaam dat door Melchizedek werd gebruikt, droeg ook Jezus van Nazareth, en door de doop in de Jordaan ook Christus in hem. Dit moest Jezus op gaan zoeken in Betlehem, gelegen aan de voet van de berg Moria, waarin Sem/Melchizedek zijn heiligdom annex mysterieplaats had gemaakt, en waar dit levenslichaam geconserveerd kon worden. De geboorte van het Jezuskindje dat later door de herders werd vereerd, in een grot, duidt hierop (zie het Lukas-evangelie).

Doordat Jezus voor de dreigende moord door koning Herodes moest vluchten naar Egypte, had hij de mogelijkheid om alhier oude wijsheidskrachten in zich op te nemen, ook al was hij nog maar een kind; bewustzijn en wijsheid dragen we in ons zielenlichaam (zie hierover hoofdstuk 3). Dit is een achtergrond van deze vlucht; hij ging zijn zielenlichaam ophalen en invullen met wijsheid (wat er

dan op 12-jarige leeftijd uitkomt, wanneer hij in de tempel de priesters en schriftgeleerden met de oren doet klappen).

Overigens was het in veel voorchristelijke mysterieplaatsen heel gebruikelijk dat de inwijdingswijzen waren gesplitst in een 'lichte' en een 'duistere' weg, elk met zijn eigen methoden en tradities. In de 'licht'mysteriën kon men onder begeleiding leren helder zien, schouwen in de geestelijke wereld. In de 'duistere' mysteriën, die vaak min of meer afgesloten van de lichte waren, of zelfs gesitueerd op een andere plaats, kon men leren om in de duisternis, waar het gevoel weeft, 'helder te luisteren' ofwel 'te voelen'. Ook kon men hier leren om in de wil, die door de levensprocessen weeft, het inwezen van een wilsimpuls, een verschijnsel of een ander wezen waar te nemen, en daarmee de mogelijkheid tot ontplooiing, ontwikkeling dat het in zich draagt, gewaar te worden. Dit zou je kunnen betitelen als 'helder willen'. Zie hierover meer uitgebreid in hoofdstuk 3. In de lichtmysteriën werd de ziel op de geest gericht; in die van de duisternis werd getracht te doen in de levenswereld door hierin al voelend en willend de weg te leren gaan. Dit alles verliep onder begeleiding van een ingewijde en een aantal (meestal twaalf) helpers die stuurden en afschermden; de individuele menselijke geest was er immers nog niet om geheel alleen de weg zelf te kunnen gaan.

Een oude legende verhaalt van de strijd van de Aartsengel Michaël met de zijnen die vecht tegen de revolterende engel Lucifer met zijn scharen (zie bijvoorbeeld Vondel's drama 'Lucifer'). Tijdens die strijd slaat Michaël een steen uit de kroon van Lucifer, en deze valt op aarde. Ook verhaalt de legende dat deze steen de kelk is waarin Christus de wijn van het heilig avondmaal schenkt, wat Hij Zijn bloed noemt. Vervolgens dat een leerling van Christus, Jozef van Arimathea, het bloed van de gekruisigde Christus opvangt in deze kelk, en dit later samen met Maria, Jezus' moeder, naar het westen brengt (het is dezelfde Josef die het lichaam van Christus begraaft in zijn eigen tuin te Gethsemane). Deze kelk met het bloed van de gekruisigde vormde uitgangspunt voor vele sagen omtrent de Graal. Er schuilen diepe geheimen in de samenhang van kelk en bloed, en ook het brood van het heilig avondmaal als Christus' lichaam, wat uit het volgende moge blijken. Tijdens de kruisiging treffen zich Maria, Jezus' moeder, die door alle medeleven met haar zoon haar ziel ten eerste had gelouterd, en de apostel Johannes, de dan verst ontwikkelde leerling die al het helder horende, inspiratieve bewustzijn had ontwikkeld; hij was een zanger en had vaak aan Christus' borst liggen luisteren naar de wonderlijke klanken die hij eruit op hoorde stijgen. Christus zegt tegen Maria "moeder zie uw zoon", en tegen Johannes zegt Hij "zoon zie uw moeder". Hiermee geeft Hij de samenhang aan tussen het gereinigde en gelouterde zielenlichaam (waarvan Maria de beste representant is) en de door door-, in- en meeleven tot scheppende kiemen geworden krachten van het levenslichaam, welke aangrijpen in het bloed, en die, wanneer een mens zijn wezen ten goede omvormt, worden kunnen tot wat



wordt genoemd (door Johannes in zijn openbaringen) de mensenzoon - het scheppende geestwezen in ons. En het goede kunnen we doen vanuit de idealen die we als impulsen met ons meebrengen uit de geestelijke wereld, en waar we uiteindelijk onze fysieke lichamen uit vormen – het door Christus genoemde brood van het heilig avondmaal. In het bloed leven de wensen uit de zielensfeer en de aanvankelijk ongelouterde wilsimpulsen die leven in het levenslichaam en zich spiegelen aan de vormen van het fysieke lichaam – in het hart komen wensen en wilsimpulsen samen met de gedachten uit het hoofd en indrukken via de zintuigen van de buitenwereld. Christus kon Zijn moeder en Johannes hierop wijzen, doordat Hij in Zijn bloed Zijn eigen zielenkelk ook al gelouterd had, zodat Hij nu scheppend en omvormend aan de aarde, Zijn nieuwe lichaam, kon gaan werken, vanuit Zijn levenslichaam, Zijn mensenzoon. Doordat het bloed van Christus zich met de aarde heeft verbonden, werd de mogelijkheid van opstanding en vergeestelijking bewerkstelligd; en de Graalsbeker is het beeld voor de ziel die zich bedient van de zintuigen, en door het lijdensbloed zodanig is gelouterd, dat het een kelk vormt waarin de geestwereld zich zal kunnen openbaren (dat de kelk van Lucifer stamt, hangt daarmee samen dat deze engel ons zelfbewustzijn en de zelfdenkzaamheid in het zielenlichaam heeft gegeven, de paradijselijke boom der kennis – daardoor kunnen we leren onderscheiden, ook in de geestwereld). Met het gelouterde zielenlichaam kan men leren waarnemen in wat er in het ten goede om te vormen levenslichaam huist, om de weg in de levensprocessen (die normaliter duister zijn voor het huidige bewustzijn) te kunnen vinden. Het levenslichaam met zijn inherente krachten en driften dient zich aan het door liefde en inzicht gereinigde zielenlichaam te toetsen en spiegelen, zodat keer op keer uit wijsheid en inzicht kan worden gekozen om het goede te doen, wat dan gelezen kan worden uit het fysieke lichaam ofwel de fysieke omstandigheden waarin men geplaatst is. Wanneer nu de legende verhaalt dat Josef van Arimathea en Maria (en met hen een groep van medewerkers) later de Graal naar het westen brengen, geeft dit aan dat zij bekend waren met het conserveren van ziele- en levenslichaam, dat zij dit voor deze lichamelikheden van Christus na Diens kruisiging en dood hebben voltrokken, en in een mysterieplaats in het westen voor langere tijd verborgen hielden. Het weten omtrent Graalskelk en -substantie leiden dan een verborgen bestaan, en wordt hier en daar slechts, mondjesmaat, geopenbaard. De legende verhaalt verder dat deze verborgen plaats Avalon is, het in nevels gehulde eiland voor de Britse kust waar de Kelten als enige volk het Christusgebeuren vanuit de aardewerkingen bewust hadden meegemaakt. Deze Brits-Keltische mysteriën staan bekend om hun werkingen met en vanuit de elementwerelden, en zo werd de Graal diep verbonden met de elementwereld, waarin Christus sinds Hij heer van de aarde is geworden, leefde en weefde.

Na Christus' Hemelvaart stichtten de volgelingen de eerste christengemeenten, en hielpen het christendom over de toenmalige bekende wereld verspreiden. Overal werden gemeentes gesticht, tot in Rome toe, het

toenmalige cultuur- en machtscentrum van de aarde. Al spoedig kwam er een soort institutionalisering van de gemeenten; er werden kerkprovincies gesticht, met aan het hoofd een bisschop, en langzaamaan trad er een differentiatie in eredienst en overtuiging op binnen de verschillende kerkprovincies. Er kwamen tegenstrijdige interpretaties van Christus' daden, die dan weer door anderen bestreden werden. Eén ervan is bijvoorbeeld het arianisme, uitgaand van priester Arius die beweerde dat Christus wel de hoogste goddelijke openbaring van het Woord had gebracht, maar zelf geen god was, want Hij was door God geschapen. Daar deze leer door de later over Italië heersende Oostgoten (onder Theodorik de Grote) werd overgenomen, terwijl de Romeinen zelf een ander gezichtspunt hadden, ontstond er een verkettering van het ene dogma voor het andere, wat tot strijd en scheiding aanleiding gaf. De in de gemeenten gehuldigde en in rituelen geklede christelijke levensovertuiging werd stap voor stap veruiterlijkt, geïnstitutionaliseerd, en verloor aan innerlijk inzicht.

In de derde eeuw na Christus trachtte Mani (216 - 277), die zich apostel van Christus noemde, op een voor dat moment algemeen geldend bevattingsvermogen de door Christus bereikte doelen op aarde bevatbaar en daarmee de christelijke scholingsweg toegankelijk te maken. Het door hem gestichte manicheïsme, welke een grote verspreiding had, van Indië tot Rome, trachtte Christus' leer begrijpbaar te maken doordat ieder mens zelf een louteringsweg kon gaan waardoor hij zich met het kwaad in en om zich heen zou moeten verbinden, en dit weer terugvoeren tot het licht. Op grond van deze voor het gewone bewustzijn verborgen werkingen van licht en duisternis (wat heet dat het om esoterische, dat wil zeggen innerlijk-verborgen werkingen gaat, in tegenstelling tot exoterische, welke meer uiterlijk-waarneembaar zijn), werden zijn leringen als ketters en heidens ervaren. Dit omdat hij met zijn inwijdingsstappen mede teruggreep op de leringen van Zarathoestra, de oude Perzische ingewijde uit voorchristelijke tijden. Hiermee komt dus voor het eerst een poging om weer een innerlijke, voor het gewone bewustzijn verborgen verbinding met de geestelijke wereld te maken; en hier verschijnt voor het eerst het esoterische christendom voor het voetlicht. Dit trachtte de veruiterlijking van de pas kort gestichte christelijke kerk een tegenwicht te bieden, doordat men toch net als Christus een inwijding zou kunnen gaan en zo zich trachten te vergeestelijken.

Een andere ontwikkeling is het werk van de kerkvaders, welke de weg bereidden tot de vaststelling van een eenduidige christelijke leer. Daarmee bewerkstelligden zij de versteviging van het christendom ten opzichte van andere geloven. De belangrijkste zijn wel Ambrosius (339 - 397) en Augustinus (354 - 430). Deze laatste was aanvankelijk, na een wild leven van feesten en braspertijen, gekomen tot het manicheïsme, maar na een aantal jaren zette hij zich ook hier tegen af, trok zich terug van het uiterlijke leven en ging de diepten van zijn ziel met zijn ik onderzoeken. Daar kwam hij in volle devotiekracht de

grote ontwikkelingsmogelijkheden van het op christelijke wijze doorgronden en omvormen van zijn zielenleven tegen, en dit werkte hij uit in vele preken (hij was lange tijd bisschop in Noord Afrika) en in boeken. Met name deze werken vormden lange tijd de basis voor de leerstellingen der katholieke (dat wil zeggen algemene) kerk, en hielpen mee aan de institutionalisering van de zich nog steeds wereldwijd uitbreidende kerk. Er werden op verschillende plaatsen kloosters gesticht, en in de relatief grote rust (in verhouding tot de toenmalige roerige gebeurtenissen van het uiterlijke leven, zoals omverwerping van het Romeinse rijk, de grote Germaanse volksverhuizingen, invallen van wilde volken) konden de monniken die zich daartoe voorbereidden, de zeven stappen van de christelijke inwijding zoals boven beschreven, genaamd de chymische bruiloft<sup>2</sup> (met Christus als bruidegom), ieder afzonderlijk gaan. Daarmee was een gevoelsweg gevormd om terug tot Christus te komen. Door de diepe eerbied en toewijding, en het toenemen van het vermogen tot inleving, konden meerdere monniken komen tot het zich lichamelijk verbinden met Christus, zodat zij ook kruisigingsmerken (stigma's) in handen, enkels en zij konden krijgen tijdens de stille week (voor Pasen). Deze weg door het gevoel was voor relatief weinigen weggelegd. Als voorbeeld voor een dergelijke beleving bij deze inwijding moge dienen een gedicht van een in ons land levende monnik of non (mogelijk de mystica en lekezuster Hadewijch):

Alle dinge syn mi te inge;	(Alle dingen zijn mij te nauw;
Ek ben so wyd.	Ik ben zo uitgebreid.
Van et Ungeskepene heb ik begrepene	Van God heb ik begrepen
in ewighen tyd.	de eewigheid

Mi este inge al el	Al het andere is mij te benauwend
-Ghi wet det wel;	-Gij weet dat wel;
Ghi, dies ock daer syt.	gij die ook daar verwijlt.)

Dat de kerk als instituut veruiterlijkte en er daarom een esoterische stro-ming moest ontstaan, hangt met het volgende samen. Enige tijd voor de komst van Christus op aarde was het Griekse rijk veroverd door de Romeinen. Zoals in het begin is verteld, heeft elk volk een Aartsengel die het leidt. Het Griekse volk was een tijdlang het volk dat de cultuur op aarde leidde, daar de meeste van de belangrijkste gebeurtenissen zich in dat volk afspeelden (samen met het Joodse volk). Kunst, filosofie en statenkunde waren de belangrijkste uitwerkingen hiervan. Met dat de Romeinen hen onderwierpen, leefde het Griekendom sterk voort in het Romeinse rijk; elke kunstenaar, filosoof, staatsman trachtte te buigen op een Griekse afkomst of verbinding. Dit geeft aan dat de Romeinse volksziel de Griekse had binnengehaald. Het Romeinse volk verzorgde met het burgerlijk recht dat ieder individueel mensen-ik, door Christus op aarde gebracht, ruimte kreeg naast anderen en daardoor de

mogelijkheid tot ontwikkeling. Het Romeinse rechtswezen is hier een voortvloeiende van. De Griekse volksziel, die zich al zover had ontwikkeld dat zijn bewustzijn tot aan de zon reikte (hij was bezig om een Vormgeest of Elohim te worden), nam afstand van promotie en besloot om binnen de toenmalige cultuur de kerk als instituut te inspireren en te dragen. Daardoor verdween het Griekse volk snel na het jaar nul. De Romeinse volksziel bereidde naast het burgerlijk recht ook het kerkelijk recht, en hield het rijk bijeen zodat het nog jonge christendom zijn grondvesten kon verstevigen. Beide volkszielen offerden zich aldus voor het christendom, en hielpen om dit te institutionaliseren.

Het derde grote volk rond het begin van de jaartelling, de Kelten (wier grondgebied zich uitstrekte van Ierland tot in Turkije), viel rond deze tijd ook uiteen. Enkel hun centrale heiligdom in Ierland en Schotland bleef langere tijd intact (tot aan de tijd van koning Arthur). De volksziel van dit volk offerde zich voor de begeleiding van het esoterische christendom, om te bewerkstelligen dat er altijd een mogelijke band met de geestelijke wereld zou blijven bestaan. Vandaar ook dat de legende de Graal naar hun centrale heiligdom in Avalon laat brengen. Alledrie de volkszielen zijn ook nu nog werkzaam; de Griekse in de aankleding van de katholieke en orthodoxe kerk (vandaar het vele goud, dat een afspiegeling is van de werking van de zon), de Romeinse in de kerkorganisatie (die geheel vanuit het Romeinse staatsrecht is opgebouwd), en de Keltische in de christelijke mysteriestromingen en -oorden sindsdien. Hij is de drager van de Graalsmysteriën.

Naast het stichten van zijn godsdienst riep Mani ook drie andere geesten bijeen die een mensheidsleidende taak hebben, te weten Zarathoestra, Gauthama Boeddha en Skythianos, de Germaanse ingewijde. Met hen sprak hij af om later te verzorgen dat de mogelijkheid van bewustwording in de geest weer voor de mensen geopenbaard zou kunnen worden, wanneer de tijd daar rijp voor zou zijn. Hij zette zich aldus in om de Graal naar het westen te brengen. Als vervulling van het brengen van de Graal naar het westen door Jozef van Arimathea en moeder Maria, verschijnen er later in het westen, in Aquitanië, de streek rond waar tegenwoordig Bordeaux ligt, bij het Germaanse volk de Westgoten een strijdersorde die ten doel heeft de geest te behoeden, en die zich strijders, ofwel ridders van de Graal noemen. Deze orde, actief van ongeveer de zesde tot de negende eeuw, behoedde de Graalsmysteriën, dat wil zeggen die geheimen die met de mogelijkheid tot bereiken van de geestelijke wereld samenhangen. En aangezien het hier niet om Kelten, maar om Germanen gaat, kan men concluderen dat het zeer waarschijnlijk niet om een fysieke Graalskel ging, maar om een weten omtrent de werkingen die ermee worden aangeduid in ziel en levenslichaam – dat weten is overgegaan op de Germanen, die langzaam maar cultuurleidend werden in Europa.

Om dit te kunnen bewerkstelligen is eerst een van de door Mani bijeenge-roepen, Skythianos, voor de Germanen het hogere ik gaan wekken; dit heeft

zijn beslag gevonden in de gebeurtenissen die worden bezongen in het Nibelungenlied. Hierin heet het dat Siegfried achter een zee van vlammen (het beeld voor de begeerten) de daar al eeuwen slapende Brunhilde wekt. Deze is geen mens, maar een walkure, dat wil zeggen een godin die het lot van de afzonderlijke mensen beschikt en stuurt. Door deze te wekken, maakt Siegfried het voor de Germanen mogelijk dat ook zij als een van de laatste volkeren die nog geen ik-ontwaking hadden meegemaakt (zij werden het langste in hun ontwikkeling achtergehouden), hun eigen lot ter hand zouden kunnen nemen. Dit is ook een mysteriedaad geweest, in de opeenvolging van openbaring van het esoterische christendom. Skythianos werd in zijn daden gestuurd door Gauthama, die geen aardse incarnatie meer hoeft door te maken sinds zijn boeddha-woording (rond 500 v. Chr.), maar vanuit de geestelijke wereld werkt – Gauthama werd door de Germanen als god Odin of Wodan aangeduid, Skythianos als de god Thor of Donar.

In de negende eeuw verzamelde de Keltisch-Britse koning Arthur twaalf ridders om zich heen, die beraadslaagden aan een ronde tafel. Daarmee wordt de gelijkheid van ieder der deelnemers aangegeven, welke elk voor elkaar in het strijdperk traden. De christelijke moralen van broederlijkheid en gelijkheid, alsmede trouw en hoofse liefde rijpten hier vanuit het keltische volk. Dit kwam voort uit de mysteriën van de Kelten op Ierland en Avalon; de enige mysterie-oorden op aarde waar bewust de aardewording, dood en opstanding van Christus zijn waargenomen, doordat de verandering van en in de aarde werd gezien. Hier vanuit ontwikkelde zich een geheel eigen christendom, en dat kwam tot rijpheid rond koning Arthur en zijn tafelronde-ridders. Dit net voordat de Kelten (Britten) werden verslagen door de Engeland bevolkende Angelen, Saksen en Danen.

In deze tijd leefde ook Parcival, een jongeman die door zijn moeder weggehouden was van elk ridderlijk vertoon, omdat zijn vader in de strijd was overleden. Parcival wordt toch gewekt tot het ridderschap, en gaat zonder enige aanwijzing op weg om ridder te worden. Bij koning Arthur ontvangt hij de opdracht om de Graal te gaan zoeken, waarmee deze tracht om de oude christelijk-Keltische waarden te redden (een indicatie dat Avalon met de Graalsmysteriën al in verval geraakt was). Na vele mislukkingen en teleurstellingen, op een moment van groot verdriet, staat hij ineens in de Graalsburcht. Deze heeft een ronde zaal met in alle vier windstreken een ingang. Dat wil zeggen dat hij waarneemt vanuit zijn eigen schedel met daarin de Graal, het derde oog, dat vroeger helderziendheid gaf; dus dat hem ineens inzicht in de geestelijke werkingen in en vanuit hemzelf worden getoond. Dit naast dat er ook een werkelijke ontmoeting plaats vindt met de gemeenschap van mensen die de Graal beheert, waarvan sommigen mogelijk ook al zijn overleden, en dus inwerken op hem en de aarde vanuit de geestelijke zijde van de werkelijkheid. Hij ziet daar namelijk een zieke oude koning die hem wordt voorgedragen. Hij durft deze niets te vragen, waarop deze wordt weggedragen en hij het kasteel weer moet verlaten (ofwel, waarna het geestelijke waarnemingsvermogen weer

voor hem wordt gesloten). Na nog vele jaren van omzwervingen, mislukkingen en zielenlouteringen verschijnt hij weer in de Graalsburch, en ziet de zieke oude koning terug. Ondertussen is hem duidelijk geworden dat het zijn eigen oom is, en vertwijfeld en uit medelijden vraagt hij hem 'Onkelheim, wass wirret dir?' ('Oom, waardoor is uw lot in verwarring gebracht?'). Dit is de belangrijkste vraag die hij kon stellen: hij toont namelijk waarachtig medelijden vanuit zijn hart, en is niet louter bezig met en vanuit het denken en doen in normen en waarden die hem zijn aangeleerd. En hierop neemt hij het Graalskoningschap van de zieke koning over, die daardoor van zijn ziekte verlost kan worden. Met deze ontwikkelingsgang is Parcival de reine dwaas die door mislukking en loutering op eigen kracht de geest weer moet vinden, en uiteindelijk de Graal weet te winnen voor zich. Dit doordat hij de inzichtkracht van de Graalskelk, zelf verworven, uit medelijden op de verworven levenskrachten van de oude koning weet te richten, waarin de wilsimpulsen en lotswerkingen zijn verstrikt geraakt; de krachten van het bloed, waarop de mensenzoon aangrijpt (de Graalssubstantie), zijn vertroebeld door hartstochten bij de oude koning, die er ziek van is geworden en verlost moet worden (hij was namelijk, ondanks de morele gedragscodes die zijn koningschap met zich mee brachten, op avontuur en vrijersvoeten uitgegaan). Hierdoor is Parcival ieder mens voorgedaan in het terugzoeken van en naar de geest. Parcival is de weergekeerde Mani die de Graal naar Europa heeft gebracht, en de weg naar de geest toegankelijk voor ieder mens doordat we al strevend ernaar op weg kunnen gaan.

Nog twee generaties na hem wordt de Graal behoed; dan, in de elfde eeuw zwermen de Graalsridders uit over Europa, en stichten als zwanenridders de verschillende Hanzesteden (Hanze betekent zwaan). Het verhaal van Lohengrin is daar in Nederland een voorbeeld van; deze hielp mee in territoriale strijd, maar zijn vrouw mocht hem niet naar zijn herkomst vragen, want dan zou hij moeten verdwijnen. Met het stichten van de steden maakten de Graalsridders mogelijk dat er een afgesloten ruimte van de alomringende natuur ontstond. Hierdoor vergaapten de mensen zich niet enkel meer aan de natuur waardoor zij als vanouds in de macrokosmos opgingen (overeenkomstig de aard van de vroeger daar heersende noordelijke stroom vanuit Atlantis, die meer op de macrokosmos en natuur was ingesteld), maar er de mogelijkheid werd geschapen om met de ziel een binnenwereld in de mensen tot ontplooiing te brengen, waarmee een voorbereiding werd gemaakt voor de latere mogelijkheid van ieders bevrijding. In de handel werden ontmoetingen aangewakkerd en daarmee de mogelijkheid tot het oplossen van karma. Daarnaast gaf het de nodige welvaart als levensbasis. De hanzeridders hadden als opdracht cosmopolitisch te worden.

Een andere kant van dit cosmopolitische streven was dat het Graalsgeslacht zichzelf zou dienen op te heffen en op te gaan in de mensenzee. Dit doordat de mannen, zoals Lohengrin, niet van hun komaf mochten getuigen, zodat hun

adellijke geslachtsnaam zou verdwijnen; de vrouwen, die de draagsters van de erfelijkheid zijn (voornamelijk bestaande uit levenskrachtenlichaam en gedeelte-lijk de zielenstructuren), mochten juist wel hun erfelijke komaf prijsgeven, om aan te geven vanwaar zij kwamen. De Lohenghrinsage geeft al aan dat dit uiterst moeilijk was, en ook niet is gelukt. Was dit wel gelukt, dan was de adel geleidelijk aan uitgedund en opgeheven. Deze heeft echter grotendeels tot aan de eerste wereldoorlog over Europa geheerst, en een hoop onnodige ellende veroorzaakt (zelfs nu nog meent de laatste Habsburgse troonpretendent Otto zich te kunnen beroepen op zijn afstamming van Jezus, als gevolg van verkeerd begrijpen van de werkingen van een geconserveerd levenslichaam).

Vanaf de elfde eeuw begint er van alles te rommelen in Europa. De kerk als instituut boette steeds meer aan geloofwaardigheid in. Er begonnen zich allerlei wantoestanden voor te doen. De rijke Middeleeuwer kon zijn zonden van het verleden en naar de toekomst afkopen (de aflaat); de kerk werd een van de rijkste landbeheerders, terwijl er alom hongersnood en epidemieën heersten. Hiertegen verhieven zich de nodige stemmen. Een groep gelovigen die nauw aansloot bij het oude manicheïsme, genaamd de Katharen, geloofde in de wederbelichaming (en daarnaast ook in het beëindigen van de incarnatierij, wat op zichzelf een verouderd, voorchristelijk inzicht was). Zij werden ten sterkste door de kerk vervolgd, en uiteindelijk massaal uitgeroeid. Hier tegenin, en tegen andere kerkelijke en wereldlijke misstanden, ontstonden verschillende reacties en pogingen tot omvorming. Een ervan is die van Franciscus van Assisi (1181 - 1226). Hij is een jongeling van rijke komaf, en keert zich op een zeker moment af van zijn afkomst, en ook van de gangbare kerkelijke instellingen, trekt zich terug van alle wereldse pracht en praal en sticht de bedelmonnikenorde der Franciscanen. Deze heeft een tijdlang een goed voorbeeld gegeven om weer terug naar de oerchristelijke impulsen van armoede en deemoed te gaan. Velen hebben het voorbeeld gevolgd.

In de twaalfde eeuw was er de school van Chartres, waarin onder andere Alanus ab Insulis (1120 - 1202) leerde over de geestelijke hiërarchieën van engelwezens, en waar de zeven vrije kunsten op hernieuwde wijze herleefden rond de kathedraal. De geest werd bedreven in imaginaties, beelden, in de school die buiten het dagelijkse, 'besmoezelde' leven was geplaatst.

In de dertiende ontwikkelde zich de scholastiek; in de dominicanermonnikenorde leerden Albertus Magnus (1206 - 1280) en Thomas van Aquino (1225 - 1274) hoe je vanuit het denken God en Zijn schepping kon doorgronden. Daarmee werd de filosofie die had gebloeid in het oude Griekenland vernieuwd en aangepast aan het toenmalige bewustzijn. In deze tijd kwam de verstandsgemoedsziel, voorbereid door de Grieken en Romeinen, tot rijping, en beleefde in het denken van de scholastiek zijn hoogtepunt. Hiermee werd een tegenwicht gegeven tegen de neiging tot oude bewustzijnstoestanden, zoals de Katharen en Albigenzen dat vertegenwoordigden.

Om een gemeenschappelijk christelijk ideaal te handhaven, werd in de

elfde eeuw voor het eerst vanuit de kerk en de christelijke heersers opgeroepen tot een kruistocht om het heilige land te bevrijden. Dit werd heroverd op de Arabieren, en kort daarop werd er op instigatie van Hugo de Paëns een monnikenorde van ridders gesticht, die wilde proberen om het hemels koninkrijk op aarde te verwezenlijken, de tempel te bouwen van het Nieuwe Jeruzalem: de orde der Tempeliers (1119). Daartoe stelden de ridders hun zwaard (hun wil dus) ten dienste aan Christus, en alles wat zij hadden of veroverden, werd afgestaan aan de orde. Daardoor kon deze orde rijke bezittingen en netwerken over geheel Europa, tot aan het heilige land toe, op touw zetten. Zij bewerkstelligde daarmee dat aan het economische wezen een broederlijke inslag gegeven werd. Zij vormden het economische leven om doordat zij bezit in dienst lieten stellen van de orde. Het bankwezen ontstond door hun pandbrievenstelsel. De ridder die tot deze orde toetrad, kon een serie inwijdingsstappen ondergaan, waardoor hij tot inzicht en geestelijke ervaringen op kon klimmen, en daarmee ook in rang binnen de orde. Ook dit was een vorm van het esoterische christendom, en een voortzetting van het Graalsridderschap. Het was een weg om door de wil te offeren, tot een Christusstrijder te kunnen worden. Door de zelfloze wil in moed te stalen, kon de tempelridder Christus in de geestelijke wereld aanschouwen. De uit de tempel van Salomo meegenomen twaalf wereldgeheimen werden onder andere in de bouw van de Gotische kathedralen toegepast. Deze orde werd zeer rijk en machtig, en schiep orde in het roerige Europa tot in klein Azië toe. Ook onderhield zij contacten met de Amerikaanse Indianen, alwaar het goud vandaan kwam om de kathedralen te kunnen bekostigen (er zijn gouden munten gevonden in de havens van La Rochelle en Buenos Aires uit de twaalfde eeuw, met eerdere afbeeldingen van Indianen erop).

In het begin van de veertiende eeuw was dit een doorn in het oog van de Franse koning Philips de Schone, en die liet de ordeleden gevangennemen door de door hem als stroman geïnstalleerde paus Clemens V in Avignon. De orde werd aangeklaagd (de leden gemarteld en tot valse bekentenissen gedwongen) en vervolgens ontbonden, waarmee de orde eindigde en het esoterische christendom zijn continuïteit dreigde te verliezen.

In aansluiting hierop trachtte Christian Rosenkruiz (1378 - 1484) de door hem uit mysterieplaatsen in Arabië meegenomen en christelijk omgevormde inwijdingsstappen, aan de Europese hoven te slijten om weer een gemeenschappelijk-esoterisch bewustzijn te kweken. Hij vond hier geen gehoor, en stichtte daarop met een klein groepje medewerkers het rozenkruisendom; een christelijk-esoterische beweging die tot doel had om de verbinding met de geestelijke wereld in experimenten en zelfvervolmaking te kunnen leggen. Dit was de weg van de alchemie, die uit Arabië als inzichten was meegenomen en aangepast aan het toenmalige bewustzijn. De inwijding van de rozenkruisers bestaat ook uit een loutering van zeven stappen, waarbij de ongevormde



materie (de prima mater) het uitgangspunt is voor loutering. Deze prima mater is zowel de aanvangssubstantie waarmee de wijdeling begint, als zijn eigen aanvankelijk nog ongevormde zielen-geesteswezen. Het doel is om deze substanties zo om te vormen, dat zij in zeven stappen tot goud, en uiteindelijk tot diamant worden (zijn geest die het lichaam geheel doorlicht). Daartoe wordt de substantie door drie processen geleid; door het **sulfuur** (louterend vuur; tot wil en leven wekken), het **mercuur** (op zelfloze wijze verbinden, oplossen; in het gevoel omvormen) en het **sal** (de uitkristalliserende kracht van zout; denken, uitvormen). De zeven stappen zijn:

**-prima mater**, de ongevormde materie; uiterlijke en innerlijke waarneming hiervan

**-dissolutio**, oplossen van de substantie in water, en in de ziel

**-in vivo**, tot leven wekken (hierbij de elementwezens in hun werk aanschouwen)

**-arseen**, kleuren met en van de ziel

**-markassiet**, innerlijk tot gloeien komen van de substantie en ziel door de werking van de geest erin

**-aurum**, de ziel begint door de geest op te lichten; de substantie wordt veredeld

**-in vitro**, de geest doorstraalt het lichaam en vormt dit om (diamant).

Dit is een omvorming van de christelijke inwijdingsweg waarmee het denken door het gevoel kan worden omgevormd, en wel doordat men de levenssubstantie met de eigen zielenloutering om tracht te vormen; een Graalsbezigheid dus. De drie processen sulfuur, mercuur en sal zijn de in de ziel aanwezige krachten van willen, voelen en denken, die hier worden toegepast om de binnen- met de buitenwereld te verbinden, in tegenstelling tot de gevoelsweg van de monnik, die enkel in zijn ziel Christus in Zijn werken kon vinden. De alchemische weg sluit direct aan bij de wilsweg van de tempeliers, echter zonder uiterlijk werk dat direct in de samenleving in georganiseerde vorm zichtbaar was. Belangrijk is dat zij werkte in en met de elementenwereld, als voortzetting van de keltische Graalsmysteriën. Beide stromingen werkten vanuit een levende esoterische astrologie.

De rozenkruisers werkten veelal in het verborgene, ondergronds; Christiaan stichtte een verborgen heiligdom, dat tot honderd jaar na zijn dood afgesloten en verborgen bleef, en waarvan pas honderdvijftig jaar daarna de wereld bekendheid kreeg middels het geschrift 'Die chymische Hochzeit des Christian Rosenkreuzes', opgeschreven door Valentin Andrae. De rozenkruisers verrichtten hun experimenten in het geheim, en berichtten elkaar enkel in symbolentaal van hun vondsten, uit angst voor veruiterlijking van hun streven. Dit omdat de buiten-wereld lont had geroken van hun streven om goud uit modder (lood) te kunnen maken, wat de nodige machtlust en hebzucht opwekte. De rozenkruiser-alchemisten zijn daarom ook telkens afgeschilderd als goudzoekers, ondanks dat het bereiden van goud volgens hun scholingsweg

slechts een begeleidend effect was dat hen aangaf of en in hoeverre hun geest al was gewekt in hun ziel en het lichaam al had omgevormd. Hun uiterlijk werk in de wereld, althans wat de eerste groepen van broeders betreft, bestond erin, de zieken die ze ontmoetten, te verzorgen en te helpen genezen.

Pas in de achttiende eeuw kwamen zij bovengronds met een geschrift, en wel om een tegenwicht te willen bieden aan de net in die tijd op een Parijse conferentie bezegelde nieuwe wetenschap, de chemie, die enkel van de dode substanties uitging. Wel gingen de rozenkruiserbroeders stil rond over de wereld en spraken met en inspireerden verschillende cultuurdragers door de tijd heen (wat overigens nog steeds gebeurt). Een voorbeeld hiervan is het rondgaan van de graaf van St. Germain langs verschillende achttiende-eeuwse Franse hoven om de adel aan te zetten tot sociale hervormingen.

Bij het ingaan van de nieuwe cultuurperiode, die van de bewustzijns-ziel, begonnen 1417, en wel in Italië met de Renaissance, ontstond de scheuring van de kerk in het katholieke en meer hervormingsgezinde deel, waarbij het laatste zich afzette tegen de oude belevingsvorm, maar er een uiterst sobere geloofsleer tegenover zette. Calvijn en Zwingli gingen zelfs zo ver (in tegenstelling tot Luther) dat zij de transsubstantiatieve kracht van het brood en de wijn tijdens de mis enkel als een symbolisch, en niet als een reëel werkende kracht kenschetsten. De beleving van de geestelijke wereld was vrijwel geheel verdwenen voor de moderne mensen, en zij voelden zich geheel en al afgezonderd als ik-wezen van de meer en meer als levenloos ervaren omringende natuur en haar verschijnselen. Dit was natuurlijk inherent aan het volledige ontwaken van het mensen-ik uit de groepsziel van stam en volk, maar baande tegelijk de weg voor het materialisme als wereldvisie, waardoor de moderne techniek op zodanige wijze ontwikkeld kon worden, dat daarmee gepoogd werd om de natuur aan de mens te onderwerpen. Dit had tot gevolg dat de mens zichzelf als maat van alle dingen ging beschouwen, en zijn geestelijke achtergrond, gespiegeld in de aardse werkelijkheid, snel werd tot heersen over de natuur. Hiermee kunnen we tot bewustzijn omtrent de wereld en haar verschijnselen komen, omdat we ons ervan afgezonderd beleven. Maar uiteindelijk kunnen we pas weer de achter de fysieke wereld werkende geest ervaren wanneer we de zin van elk verschijnsel willen doorgronden (en niet enkel zijn nuttige toepasbaarheid voor ons gemak aan willen wenden), en kunnen dan zelf verder ontwikkelen als geest met en door de fysieke wereld heen.

Om dit mogelijk te maken, werden filosofische leren (Spinoza) en onderzoeksmethoden uitgewerkt (Goethe's fenomenologie), alsmede een op de geest geënte astronomie (Galilei, Kepler), welke echter door het succes van de gangbare techniek naar de zijlijn werden geblazen. Mogelijk is dit een gevolg van dat er te weinig mensen met de ware alchemie verbonden zijn geweest, zodat dit niet vol genoeg heeft kunnen ontwikkelen om een wereldvisie en

handelswijze te kunnen voeden die meer in evenwicht is met de mens als ontwikkelend wezen en de geestelijke wereld (zoals onder andere de alchemie poogde). Het materialisme heeft zich zodoende in de 19<sup>e</sup> eeuw ten volle als wereldvisie kunnen ontplooiën, en bracht de industriële cultuur en verstedelijking met zich mee. Aan het einde van deze eeuw, het door de Aartsengel Michaël geleide tijdperk (van 254 jaren) was zojuist begonnen, eindigde het door de Indische esoterische overleveringen gekenschetste Kali Yuga ofwel donkere tijdperk van vijfduizend jaar, waarin de goden zich van de mensen terugtrokken opdat de mens individueel kon ontwaken. Het verstand heeft zich daarin ten volle kunnen ontwikkelen, getuige het grote aantal denkers in de moderne tijd die zich in ieder gebied uitspraken, zij het telkens in en vanuit louter de fysieke wereld. De moderne wetenschappen zijn hiervan het gevolg, alswel de genoemde sterke vertechnisering van de maatschappij en het individuele leven.

Om dit denken uit te kunnen breiden met de waarnemingen vanuit de geest, waartoe in 1900 met het einde van het duistere tijdperk weer de mogelijkheid ontstond, heeft Rudolf Steiner (1861 - 1925) in het begin van de twintigste eeuw de christelijk-esoterische scholingsweg, die voorheen voornamelijk via wil en gevoel verliep, voor het bewustzijn toegankelijk trachten te maken. Met het stichten van de antroposofie geeft hij aan dat men door het heldere denken te ontwikkelen, de geest kan ervaren, en zo de geestwereld kan waarnemen. Zo kan ieder zich verheffen tot de wereld en het werk van de Heilige Geest, de door Christus vooruitgezonden Trooster, doordat men door scholing van de zielenorganen vanuit het denken en voelen weer de geest kan leren waarnemen, schouwen. De antroposofische scholingsweg biedt dus de mogelijkheden om de ziel om te vormen tot Graalskelk, waarmee men de geestwereld kan waarnemen. Hij heeft hiermee, overeenkomstig de geest van de tijd, de inhouden van het esoterische christendom geopenbaard op een voor zijn tijd begrijpbare wijze. In hoeverre dat zinvol is geweest, is natuurlijk een open vraag die voor iedereen apart is in te vullen. Een voorbeeld daartoe moge dienen de huidige strijd binnen de Nederlandse antroposofische vereniging over het al of niet racistisch zijn van Steiner's opvattingen, kortom of de afzonderlijke mensen de esoterische betekenis van zijn inzichten kunnen pakken of niet.

Naast het stichten van de antroposofische scholingsweg en de vereniging die dat diende te dragen, verzamelde hij tijdens de kerstbijeenkomst in 1923 in het centrum voor antroposofie in Dornach, Zwitserland, allerhande mensen die zich als groep of als eenling met geestesstreven bezighielden, in wat voor vorm dan ook, van Siberische sjamaan tot Indiaanse medicijnman. Met instemming van deze mensen en groepen die zich hier lieten vertegenwoordigen, startte hij de zogenaamde nieuwe mysteriën. Dat wil zeggen dat hij toen, na het einde van het duistere tijdperk, met deze stichting de weg bereidde om nieuwe wegen naar de geest te scheppen, nu vanuit een helder zelfbewustzijn waardoor de mensen weer bewust een nieuwe verbinding met de geestelijke wereld konden herstellen; onder andere door zijn antroposofische scholings-

weg. Dat het hierbij om meer dan één mysterie gaat, is de meeste antroposofen ontgaan, daar men denkt dat de antroposofie dé nieuwe mysteriën behelzen. Echter, zoals boven geschetst, biedt de antroposofische scholingsweg louter de mogelijkheid tot het omvormen van de ziel om daarmee tot in de geestelijke werelden te kunnen schouwen, vormen dus de mogelijkheid om de Graalskelk te vormen, maar biedt nog niet de mogelijkheid om daadwerkelijk met de Graalssubstantie, de wilssubstantie die huist in het bloed (wijn) en zich spiegelt aan de idealen in het fysieke lichaam (brood), aan de slag te gaan op aarde. Men kan dit duidelijk ook terugvinden bij de impuls die hij toen gaf, namelijk de meditatiespreuk die hij de grondsteen noemde. Deze bestaat uit vier onderdelen, waarbij telkens een andere hiërarchie van engelwezens wordt aangesproken, en ook een ander door en vanuit de mens te ontwikkelen geestelijke lichamelijke waarmee deze iets kan doen (daarover verderop meer). Eén daarvan is het schouwen, waartoe de antroposofische scholingsweg zelf leidt. Dit blijkt ook hieruit, dat hij enkel de eerste klasse gesticht heeft van de op de geest gerichte 'vrije hogeschool', die waarmee men kan leren schouwen, terwijl er nog twee andere op stapel stonden; die waar vanuit men kan leren helder voelen, zich inleven in processen (genaamd het geestbezinnen, de inspiratie; wijn-substantie), en die waarmee men kan helder willen, de ontwikkelingskiem ontwaren in alles wat is (genaamd het geestherinneren, de intuïtie; brood-substantie) - dat zijn de op nieuwe wijze op te zetten 'duistere' mysteriën. Aan deze laatste twee bewustzijnsklassen is hij niet toegekomen – velen houden het erop dat hij daarvoor te vroeg is gestorven. Men kan het ook zo bezien, dat hij is teruggeroepen omdat het enkel zijn taak was die eerste klasse te stichten, en omdat hij zo veel vanuit de wijsheid van Sofia, de Trooster begon te openbaren, dat de mensen niet zelf meer wilden gaan waarnemen en denken (wat ook grotendeels heden gebeurt, wanneer men een antwoord of betoog begint met wat 'Herr Doktor Steiner' ervan heeft gezegd). Aangezien er na Steiner's overlijden in 1925 grote onenigheid en een machtsstrijd uitbrak, waardoor de draagster van zijn impuls, de antroposofische vereniging werd gescheurd en een deel van de leden, veelal zijn naaste medewerkers, er in 1935 uit werd gezet, is de invulling van die andere twee bewustzijnsklassen niet verder doorgevoerd. Velen denken dat dit zo is omdat Rudolf Steiner het mandaat vanuit de geestelijke wereld had om deze bewustzijnstreden in te stellen. Dit is mogelijk, maar het is een feit gebleken dat hij na de stichting van de nieuwe mysteriën in 1923 ziek is geworden - sommigen houden het op vergiftiging. E. Zeylmans heeft een notitieblaadje uit een aantekeningenboekje van Steiner's hand gevonden, waarop deze aangeeft door demonen te zijn bedreigd. Deze zeggen hem dat wanneer zijn mensen na Michaëli '24 de grondsteenspreuk nog niet met zich zouden hebben verbonden, zij hem zouden komen halen. En dit kan hebben bijgedragen tot zijn toch vrij plotselinge dood. Dit naast dat het gebouw het Goetheanum, waarin hij al zijn scheppende

levenskrachten had gestoken, een jaar ervoor was verbrand, wat hem waarschijnlijk naakt in de geestelijke wereld had achtergelaten en veel van zijn levenskrachten heeft gevegd.

Mijn ervaring, op grond van karmisch onderzoek en verschillende innerlijke ervaringen met en bij mensen die heden zijn weergekeerd uit die tijd, is dat er rondom Rudolf Steiner, in het door hem ingestelde bestuur van de antroposofische vereniging, meerdere belangrijke geesten zaten die elk een eigen impuls droegen voor een bepaalde bewustzijnsstree; en dit waren niet de twee mensen die daartoe door Rudolf Steiner zelf waren aangewezen (zijn vrouw Marie Steiner en de artse Ita Wegman). Mede door de onderlinge ruzies, waarbij meerdere van deze mensen tegen elkaar werden uitgespeeld, heeft dit toen niet plaats kunnen vinden. Hierop wordt in het volgende hoofdstuk nader ingegaan. Feit blijft dat de mysteriën van de Trooster, door Rudolf Steiner gebracht, ondanks de verstarring die er in de antroposofische vereniging en beweging heeft plaatsgevonden, nog door eenieder afzonderlijk de weg naar de geest mogelijk maken, alwaar men Christus kan aanschouwen, als waadde Hij door de wereldzeeën. Dit heeft Steiner onder andere weergegeven in zijn beeld 'de mensheidsrepresentant'. Meerdere mensen nemen dit nu ook waar. Echter steeds minder door louter de aangegeven scholingswegen te volgen, aangezien er sindsdien iets wezenlijks in de mensheidsontwikkeling heeft plaatsgevonden, namelijk de kruisiging van Christus in de levenswereld in de veertiger jaren van deze eeuw, waarover verderop meer. Wat waarschijnlijk als objectieve daad blijft staan, is de aanzet tot de nieuwe mysteriën. De toen aanwezige mensen hebben hier toen 'ja' tegen gezegd, ondanks dat ze het erna blijkbaar niet tegelijk op wilden pikken. Dat komt mogelijk metertijd wel. In deze zin kan men Steiner's daad als een offer van hem beschouwen, die hem het aardse leven heeft gekost. Zijn idealisme was mogelijk groter dan de draagkracht in de zielen van de mensen om hem heen. De vraag van Ita Wegman naar de nieuwe mysteriën mogelijk een wat te smalle basis.

Daarnaast heeft Rudolf Steiner over de verdere ontwikkelingen in de nabije en verre toekomst van de mensheid gesproken. Voor onze tijd geeft hij aan dat het derde boze zal inwerken, Sorat de zonedemon, die in de openbaringen het beest uit de zee, of ook wel de antichrist wordt genoemd, volgens zijn zeggen in 1998, en dat Ahriman, de bijbelse satan, zich mogelijk in een mens zal incarneren. Daarnaast geeft hij aan dat de mensheidsleraren uit de voorchristelijke tijd hun mond zullen roeren; iets waarmee de antroposofen zich uiteen moeten zetten, of ze het willen of niet. Dat meerdere van deze leraren er aan het begin van de eeuw, bij de stichting van de nieuwe mysteriën ook bij waren, maar zich meer op de achtergrond hielden als ruggesteun voor Rudolf Steiner, is minder bekend; ook niet dat ze daarom het nodige karma met de antroposofische vereniging hebben opgedaan, dat niet zo maar is op te lossen. Dat elk waarachtig geestelijk streven heden door de geesteswetenschap heen moet, is inherent aan het voortbouwen op geestelijk-culturele verworvenheden. Dat deze leraren aan henzelf eigen inzichten hebben te

openbaren, is iets waar men voor open dient te staan. Wanneer men Steiner's werk beziet, dan kan men keer op keer opmerken dat hij vanuit en voor het schouwende bewustzijn werkt, dus daar waar het beeldbewustzijn dient te worden ontwikkeld (de lichtmysteriën dus; Graalskelk). Dat bereidt voor op de volgende cultuurperiode, die van de Waterman, welke begint rond 3600. Daarnaast dienen ook de andere twee te ontwikkelen geestesgaven, te weten het geestbezinnen, de inspiratieve kracht, en het geestherinneren, de intuïtieve trap van het bewustzijn, te worden voorbereid (de duistere mysteriën; Graalssubstantie van wijn/bloed en brood/ fysiek lichaam). Kan dit niet binnen de antroposofische beweging, dan moet dit plaatsvinden in andere mysterieoorden, voortbouwend op de antroposofie. Ook dient men zich te realiseren dat alle door Steiner bij de kerstbijeenkomst in 1923 verzamelde mensen en groepen die naar de geest streefden, en die dus een zekere geestelijke stroming op aarde vertegenwoordigden, wel allen weet hadden van de antroposofische scholingsweg, en dat een aantal van deze ook geheel of gedeeltelijk door die scholingsweg zijn heengegaan, maar bij terugkomst tegen het einde van de twintigste eeuw, nu dus, niet zonder meer antroposofie kunnen bedrijven, omdat zij een karmische achtergrond hebben vanuit hun eigen esoterische traditie, en pas hier vanuit naar de antroposofie zullen kunnen streven. Voeg daarbij dat tijdens en na de splitsing van 1935 er een zogenaamde 'standaardisering' van de antroposofische scholingsmethoden is ontstaan, waardoor sommige werkwijzen worden gehonoreerd, andere verket-terd, dan kan men zich goed voorstellen dat die weerkerende geeststrevers, elk vanuit hun eigen karmische achtergrond, niet zonder meer aansluiting kunnen vinden bij dat deel dat zich als de 'ware hoofdstroom' beschouwt.

Onder andere in de Edda<sup>4</sup>, de op schrift gestelde overlevering van de Germaanse mysterie-inhouden, wordt gewag gemaakt van de nieuwe mysteriën. Daartoe dient nu voorbereidend werk te worden verricht, om deze te kunnen starten. Over hoe de verschillende mysteriestromingen met de verschillende geestelijke wezensdelen samenhangen, kom ik in het volgende hoofdstuk terug.

Nog iets heel wezenlijks dient hier te worden aangekaart, dat met het esoterische christendom voor deze tijd samenhangt, en deels uit mijn eigen ervaringen voortspuit. Jesaiah Ben Aharon geeft in zijn boek 'Das geistige Ereichnis des 20. Jahrhundert - Eine Imagination'<sup>5</sup> aan dat er in 1942 iets wezenlijks gebeurd is in de geestelijke wereld; dat daar toen Christus opnieuw in de levenswereld gekruisigd is door toedoen van het aanhoudende materialisme van de mensen, dat geestdodend werkt in de levenswereld (de levenswereld bestaat uit vormkrachten die de vier aarderijken van mineraal, water, lucht en warmte in stand houden en vorm geven; ook binnen steen, plant, dier en mens, verder binnen alle natuurverschijnselen). Dat is toen niet op aarde opgemerkt, omdat de wereldwijde strijd tegen Hitler-Duitsland in volle

gang was, en omdat de leiding van de antroposofische beweging, welke het had kunnen waarnemen, toen al door strijd, splitsing en onwaarheid voor de werkingen en waarnemingen van de geest vertroebeld was. Daarnaast leefden er uitgesproken nazi-sympathieën binnen de kring van overgebleven bestuursleden.

Echter is mij meer en meer duidelijk geworden, door gesprekken met andere geeststrevers, dat Christus toen met opzet te vroeg gekomen is, namelijk voordat aan het einde van de twintigste eeuw het derde boze zou hebben kunnen ingrijpen, en daarmee de voor de huidige tijd voorspelde kleine apokalypse tweeweg zou brengen. Er is namelijk een kosmische afspraak tussen de goede en tegenmachten gemaakt over hun inwerken in de menselijke cultuur. 2000 jaren voor de komst van Christus is Lucifer, de bijbelse duivel, in een mens geïncarneerd (in het verre oosten) en heeft zijn bewustzijnswekkende impuls gegeven; 2000 jaren na Christus' komst zou Ahriman, de bijbelse satan, zich in een mens kunnen incarneren. Door de samenwerking tussen Lucifer en Ahriman, zou enkel pas het derde boze, Sorat de zonnedemon, op mens en aarde in kunnen werken. Hun inwerking gebeurt in ritmen, en in 1998 vielen hun ritmen samen (ofwel enige jaren hieromheen). Lucifer werkt in op het menselijke zielenlichaam, Ahriman op het levenslichaam, en Sorat, die geen van deze twee lagere lichamelikheden heeft, kan enkel via hen op de mens en zijn ik inwerken (zie verder het volgende hoofdstuk). Doordat Christus zich te vroeg in de levenswereld liet kruisigen, namelijk halverwege de 20<sup>e</sup> eeuw en niet aan het einde ervan, trok Hij ook het boze met zich mee vooruit in de tijd, zodat dat tegelijk met Hem diende op te gaan. Dat heeft zich uitgeleefd in het derde Duitse rijk, waar voor het eerst bewust gruweldaden aan mensen en ook aan een geheel volk werden bedreven, onder het mom van idealisme (in welke mate dit gebeurde doet niet zozeer terzake; dat het gebeurde, is belangrijker). Omdat de westerse mens zich veel te diep met de materie heeft verbonden en het materialisme de overhand had, en doordat Christus zich nog intensiever met het kwaad verbond, ging Zijn kruisiging veel dieper dan aanvankelijk de bedoeling was. Echter kunnen daardoor uiteindelijk de aarde en de daarmee verbonden mensen en wezens nog hoger ontwikkelen. Ook heeft Christus het boze daarmee voor het einde van de 20<sup>e</sup> eeuw grotendeels ontkracht van zijn angel, zodat wij het minder hebben te duchten, en daardoor meer getemperd zijn werkingen kunnen leren herkennen en hanteren. Tijdens de zonsverduistering van 11 Augustus 1999 is Sorat daadwerkelijk op aarde gekomen; diens aanvankelijke plan echter om zich met de nog verduisterde kern van de aarde te verbinden (zie volgend hoofdstuk), is echter verhinderd doordat er voldoende mensen bewust waren van zijn dreiging, zodat hij zich meer en meer in de cultuur zal gaan uiten de komende tijd. Ahriman's invloed is heden het sterkst in de VS, waar aan wetsveranderingen wordt gewerkt die de vrijheid ondermijnen, waar vooral de drughandel het bedrijfsleven en de politiek diepgaand doordringt en beïnvloedt, en drijfveer voor een schaduwconomie is, en waar de orgaantransplantaties van mensen onderling

en van dier naar mens een toekomstig aards-eeuwig leven vooruit spiegelen. Dat dit het karma van de gehele mensheid in de war brengt, is iets waar weinig mensen zich om druk schijnen te maken. Het vergt een hoop bewustzijn om de vanzelfsprekendheid waarmee deze 'verworvenheden' worden aangepraat, te doorgronden.

Je kunt echter Ahriman makkelijk doorzien in zijn zeer intelligent lijkende gekronkel, door elke daad die je ziet of zelf uitvoert, te toetsen aan je gevoel voor waarheid en moraliteit, je geweten; zijn gedachten zijn van elke menselijke warmte gespeend., kil en logisch-systematisch, haast mechanisch. Omdat er teveel bewustzijn omtrent zijn ware aard heerst, zijn het waarschijnlijk uiteindelijk enkel de vrijmetselaars- en aanverwante loges met hun mensen die hij bewust met zich mee krijgt. Door de sterke grip op de media van deze lobbygroepen zal waarschijnlijk toch een flink deel van de niet wakkere mensen mee gaan in deze richting. En daarmee wordt de voorlopige scheiding in de mensheid een feit; tussen hen die van goede wil zijn, en zij die voor zichzelf en de aardse nutsbetrekkingen kiezen.

Doordat Christus de werking van de geplande tijd vooruit getrokken heeft, heeft Hij daarmee de gehele ontwikkeling versneld. Dit is me duidelijk geworden, doordat ik eens in Zijn wezen werd opgenomen en Zijn levenswerkingen van binnenuit heb mogen waarnemen. Ik nam Hem toen niet imaginatief waar, maar inspiratief en intuïtief, in machtige klank, stralende kleur en zinvolle, organische vormen die zeer beweeglijk waren. Ik was in een machtige wereld van wording. Deze waarneming vond plaats in een wolk, waarin ik ineens getrokken werd. Dit heeft me duidelijk gemaakt dat het nu aan de tijd is dat de werkingen van de Graalssubstantie, dus van het bloed, waarin gevoel (uit hartstocht) en wil (uit drift) huizen, nu kunnen worden uitgevormd. Ik zocht later tevergeefs naar handvatten binnen de antroposofie zoals die tot heden ontwikkeld zijn, om mijn ervaringen begrijpbaar, hanteerbaar en ook overdraagbaar te kunnen maken. Hier trad ook veel zinloze strijd op met antroposofen die maar vonden dat de antwoorden bij Steiner waren te vinden, maar in hun aanwijzingen ervan getuigden niet te weten waarover ik het had. Al mijn streven is er sindsdien op gericht om deze werkingen in scholingsmethoden uit te werken, zodat ieder die weg naar Christus terug kan vinden, zoals ik hem kreeg aangereikt, echter op een meer gebalanceerde, rustiger opbouwende wijze dan mij toen overkwam, en wel vanuit het waarachtige inleven en doen. Dit door eerst in te voelen wat goed en wat kwaad is (door de boom van kennis in het hart te brengen), en dan vanuit dit weten te doen wat goed is op het juiste moment, zo de levenswereld door zijn eigen handelingen in te kunnen groeien, waar Christus werkt en weeft (de groei van de eigen levensboom, het wakken van de mensenzoon). Zo kunnen Graalskelk en -substantie, -bloed elkaar aanvullen. Uitgangspunt zijn daarbij de bijbelse woorden 'Kijk, ik maak alles nieuw', ofwel 'Kijk (moeder; Graalskelk), mijn ik maakt alles



nieuw (mensenzoon; Graalssubstantie van wijn/bloed met wilsimpulsen en brood/lichaam waarin de idealen als kiemen tot wilsimpulsen schuilen, de wordingskiemen van mijzelf en van de verschijnselen in de wereld)'. Dat is de leidraad voor de mensenzoon, die ik later in mezelf voelde groeien en waar vanuit ik leerde te doen. Overigens zijn deze methoden, hoe fenomenologisch-wetenschappelijk ook, alle gegrond in het kunstzinnige, daar hiermee vanuit het gevoel kan worden gewerkt (het brengen van de boom van kennis in het hart) en men daardoor een inniger verbinding met de verschijnselen kan scheppen, naast dat men daarmee het weten omtrent waarheid dat huist in het gevoel, kan wekken (waarover later meer).

Daarmee zijn we gekomen aan de openbaringen van het esoterische christendom tot de huidige tijd. Er zijn veel mensen zoekende naar de opvulling van het gat dat in de cultuur, en ook in en door de antroposofische beweging is ontstaan. Er is een sterke behoefte om nu vanuit de geestimpulsen in zichzelf op aarde aan de slag te gaan. Dit gat is echter mede veroorzaakt doordat de kelk de mogelijkheid tot het uitvormen van de substantie neigt te ontkennen, daar zij denkt aan zichzelf genoeg te hebben.